

TOIMINTAKERTOMUS 2010

Yleinen kehitys

Toimintavuosi oli kainuulaisen museotoiminnan juhluvuosi, sillä Kainuun Museoyhdistys perustettiin 80 vuotta aiemmin maaliskuussa 1930. Museossa juhluvuosi huomioitiin Kerääjiä Kainuussa –näyttelyllä ja pienimuotoisen juhlatilaisuuden järjesti erikseen Kainuun Museo- ja Kotiseutuyhdistys.

Työaikaresursseja sitoneen Avain Kainuun kulttuuriperintöön –hankkeen jälkeen vuonna 2010 palattiin niin sanotusti arkeen museon perustyössä. Museotoiminnan kehittäminen kuitenkin jatkui, sillä vuoden aikana valmistettiin muun muassa museon kokoelma- ja tutkimussuunnitelma. Valtakunnallisessa TAKO-yhteistyössä Kainuun Museo ilmoittautui pooliin 1: Ihminen ja luonto.

Museoviraston kanssa neuvoteltiin uusi alueellisen toiminnan suunnitelma, joka kattaa vuodet 2011-2013. Toimintavuoden aikana varauduttiin myös Antikvaria-ohjelman korvaamiseen WebMusketti-ohjelmalla, mutta usean museon yhteinen ohjelmanvaihto ei edennytkään alkuperäisessä aikataulussaan ja tietojen siirto siirtyi vuodelle 2011.

Museokävijöiden määrä kasvoi, kun tutustuttavana oli nyt sekä vaihtuvat näyttelyt että uusi perusnäyttely koko laajuudessaan. Kävijämäärä ei silti kasvanut niin paljon, mitä museonjohtaja optimistisesti odotti. Näyttelyistä saatu palaute oli kuitenkin positiivista. Hyvinä yhteistyökumppaneina vaihtuvien näyttelyiden toteutuksessa olivat muun muassa Järvi-Suomen partiolaiset ja UPM-Kymmene Kulttuurisäätiö.

Kainuun Museo pyrki olemaan ajan hermolla ja galleriahuoneen näyttelyistä tehtiin päätökset hyvin lyhyellä aikajänteellä. Museolle avattiin kesällä myös oma facebook-sivu.

Antti Mäkinen
museonjohtaja

I Museon hallinto

1. Omistus ja hallinto

Kainuun Museon omistaa Kajaanin kaupunki, jolle museo siirtyi 7.9.1977 Kainuun museoyhdistys ry:ltä (perustettu 1930, nyk. Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistys).

Opetusministeriö on nimennyt Kainuun Museon valtioneuvoston päätöksen 404/79 tarkoittamaksi maakuntamuseoksi 1.5.1981 alkaen. Museolla on voimassa oleva sopimus Museoviraston ja Kainuun Museon yhteistyöstä ja työnjaosta kulttuuriympäristön vaalimisessa. Samoin Museoviraston kanssa on sovittu alueellisesta toiminnasta nelivuotiskaudella 2007-2010.

Museon hallinnosta vastasi vuoden 2009 alussa toimikautensa aloittanut sivistyslautakunta (johtosääntö vahvistettu 13.12.2004), jonka puheenjohtajana toimi Raimo Tornberg.

2. Jäsenyydet

- Suomen museoliitto, 20.1.1978 alkaen
- Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistys, 26.7.1977 alkaen.

II Museon henkilökunta

1. Henkilökunta

Vakinainen henkilökunta (suluissa työn alkamisvuosi):

- Kauppila Raili, amanuenssi (1990)
- Kinnunen Ritva, toimistos sihteeri (2001)
- Kovalainen Tuula, siivooja (2006)
- Laukkanen Rauni, rakennustutkija (2008)
- Lonkila Helena, tekstiilikonservaattori (1986), tutkija-konservaattori (2005), tutkimusvapaa 4.2.–31.3., 19.4–2.5., 16.8.–20.9., 22.9.–31.10.
- Mäkinen Antti, tutkija-valokuvaaja (1993), museonjohtaja (1996)
- Peltola Ossi, nuorempi ammattimies (1990), museomestari (1997)
- Piirainen Aino, valokuvauslaborantti (1994)
- Suominen Esa, arkeologi (1986 määräaik., 1990 vak.)
- Säkkinen Senja, maakuntatutkija (1984 määräaik., 1990 vak., 2004 osa-aikainen)
- Väliisaari Kristiina, museoassistentti (2005 määräaik., 2006 vak.)

Kuukausipalkkaiset museovalvojat:

- Kemppainen Linda, museovalvoja, (2008)
- Leinonen Tarja, museovalvoja, (2008)

Kesätyöntekijät:

- Anttalainen Tommi, kesätyökampanja 2010, 28.6.-11.7., valvoja-opas 14.7.-29.8.
- Kemppainen Eetu, kesätyökampanja 2010, 14.-27.6., valvoja-opas 14.7.-24.7.

Työelämään tutustuminen:

- Mikkonen Petri, Keskuskoulu, 8.-12.2.
- Partanen Tessa, Keskuskoulu 13.-24.9.
- Vepsäläinen Viivi, Kajaanin lyseo, 29.11.-3.12.

2. Koulutukset ja seminaarit

Museon koko henkilökunta osallistui Kajaanin Pelastuslaitokselta hankittuun alkusammutusharjoitukseen 5.11. ja yksittäiset työntekijät osallistuivat seuraaviin koulutuksiin ja seminaareihin:

- Ajankohtaista kirjanpidosta ja talouden seurannasta, Kajaani 20.1.
- Kulttuuriympäristön ajankohtaispäivä, Helsinki 22.1.
- TAKO –seminaari, Helsinki 25.1.
- Arkeologisten kenttätöiden hyvät käytännöt ja laatuksiteerit –työseminaari, Helsinki 27.1.
- Identiteettiä etsimässä, Semiotiikan seminaari ja talvikoulu, Imatra 28.–31.1.
- RKY-koulutus, Oulu 8.2.
- Natur, kulturarv och näringsutveckling –seminaari, Turku 10.-11.2.
- Jääkäritommi – kivikaudesta itsenäiseen Suomeen, Kotiseutuneuvos Kalle Juntusen juhlaseminaari, Hyrynsalmi 13.2.
- Rakennusperinnön hoidon ja korjausrakentamisen neuvottelupäivät, Helsinki 13.-14.3.
- Hautakaivausmenetelmät-seminaari, Helsinki 19.3.
- Word ja Excel 2007 uudet piirteet ja työskentelytavat, Kajaani 13.4.
- Työsuojelukoulutus, Kajaani 14.4.
- Ennaltaehkäisevä konservointi, Kangasala 20.-21.4.
- Rakennetun ympäristön neuvottelupäivät, Tampere 19.-20.5.
- Kaskeamisen jäljet Kainuussa –seminaari, Sotkamo 24.5.
- Infopäivä kansainvälisestä rahoituksesta kulttuuriperintöhankkeille, Helsinki 28.5.
- Ilmastoseminaari, Kainuun ELY -keskus Kajaani 16.9.

- Neuvottelupäivä rakentamisen ajankohtaisasioista, Kainuun ELY-keskus, Kajaani 23.9.
- TAKO –poolin kokoontuminen sekä Nykydokumentoinnin koulutuspäivä museoammattilaisille, Helsinki 1.-2.10.
- Rakennussuojelulaki–koulutus, Oulu 11.10.
- JOY-kampanjan päätösseminaari, Oulu 12.10.
- KVTES-koulutus, Kajaani 15.10.
- Työseminaari arkeologisten kenttätöiden laatuvaatimuksista, Helsinki 15.10.
- Maakuntamuseoiden neuvottelupäivät, Jyväskylä 20.-21.10.
- Kulttuuriympäristön palasista kokonaisuudeksi, Kulttuuriympäristön teemapäivät, Jyväskylä 21.–22.10.
- Metsien kulttuuriperinnön inventointi –seminaari, Vantaa 27.10.
- HRM vuosilomasuunnittelun käyttöönottokoulutus, Kajaani 1.11.
- Museo matkailutuotteena –seminaari, Helsinki 22.11.

3. Matkat ja muu toiminta

Henkilökunta teki tutustumismatka Kuhmoon ja Sotkamoon 15.9. Lisäksi henkilökuntaa osallistui seuraaviin tilaisuuksiin:

- Antikvaria-WebMusketti konversiopalaverit, Helsinki 20.1., 26.1., 2.11. ja Lahti 11.3.
- Maakuntatutkijoiden tapaaminen, Museovirasto 12.4.
- Uutelan esineiden puhdistus ja huolto, Vaala 3.6.
- Maakuntamuseoiden, aluetaidemuseoiden ja valtakunnallisten erikoismuseoiden johtajien tapaaminen, Helsinki 9.6.
- Kenttätyömatka Venäjän Karjala, Jyskyjärvi 8.–12.8.
- TAKO-yhteistyön Ihminen ja luonto –poolin tapaaminen, Espoo 7.9.
- Alueellisen toiminnan neuvottelu Museoviraston kanssa, Helsinki 20.9.
- Maakuntamuseoiden tapaaminen, Hämeenlinna 28.-29.10
- ICOM yleiskokous / Demhist.komitean kokous, Shanghai 6.-13.11.
- Artikkelitapaaminen, arkistotutkimus, Gallen-Kallelan Museo, Espoo 15.–17.11.
- Kesän 2010 arkeologisten kenttätöiden esittelytilaisuus, Helsinki 25–26.11.
- Kalevala Granaina -näyttelyn avajaiset ja Myytti – mielikuva -teoksen julkistamistilaisuus, Jyväskylä 26.11.

III Toimitilat ja varusteet

Museon näyttelytilat sekä pääosa työskentely- ja varastotiloista sijaitsevat Kajaanin kaupungin keskustassa entisessä liike- ja varastorakennuksessa Asemakatu 4:ssä. Pää- ja piharakennus ovat kokonaan museotoimen käytössä.

Museoesineitä on varastoitu lisäksi Varastokatu 7 (n. 184 m²) ja Vienankatu 5 (n. 337 m²) tiloihin. Museon käyttämät kiinteistöt on vuokrattu Kajaanin kaupungin toimitilapalveluilta ja ne on vakuutettu.

IV Esinekokoelmat

1. Kokonaismäärä ja kartunta

Esinekartunta vuonna 2010 oli 186 kpl, joista lahjoituksia oli 185 kpl. Esineiden kokonaismäärä vuoden 2010 lopussa on 20 243 kpl.

Museotietojärjestelmä Antikvariassa oli vuoden 2010 lopussa luetteloituna kaikkiaan 20 193 esinettä. Näistä Kainuun Museon kokoelmiin kuuluvia oli 19 317. Antikvariaan on myös tallennettu RIHMA– käsityöperinneprojektin aikana museolle kerätty esinekokoelma, yhteensä 86 esinettä, sekä museon kokoelmiin liitetty Uutelan esineistö Säräisniemen Jylhästä, yhteensä 272 esinettä.

Paikallismuseoiden kokoelmista Antikvaria –tietojärjestelmään on tallennettu Suomussalmella sijaitsevan Turjanlinnan esineistö, kaikkiaan 419 esinettä. Säräisniemen kotiseutumuseon esinekokoelman tallennus on aloitettu.

Kainuun Museon kokoelmiin kuuluu myös vuonna 2009 liitetty Rautaruukki Oy:n Otanmäen kaivosesineistö, noin 270 esinettä. Näitä ei ole siirretty museon Antikvaria-tietokantaan.

Uusia deponointeja ei tullut vuonna 2010. Deponointien määrä vuoden 2010 lopussa oli 1079 kpl

Museolle on lisäksi saatu esinelainoja sekä perusnäyttelyyn että vaihtuviin näyttelyihin.

Arkiston kartunta vuonna 2010 oli 25 numeroa (arkisto II). Arkisto I:n kokonaismäärä vuoden 2010 lopussa oli 108 numeroa ja arkisto II:n kokonaismäärä vuoden 2010 lopussa oli 625 numeroa.

Arkistokirjastoon lisättiin 16 nidosta (mm. Otanmäki Oy:n henkilöstölehden ”Titaani” vuosikerrat 1973-1986).

2. Konservointi

Konservoinnissa keskityttiin vaihtuviin näyttelyihin, mikä on seurausta tekstiilikokoelman säilytys- ja konservointitilan, piharakennuksen pitkään jatkuneesta huonosta kunnosta. Kerääjiä Kainuussa ja Partio -näyttelyihin puhdistettiin yhteensä 86 tekstiiliä ja pukua.

V Valokuva-arkisto

1. Yleistä

Kuva-arkiston kartunta lisääntyi lainaajien ja lahjoitusten ansiosta oikein hyvin. Kaikkia lahjoituksia ei ole pystytty vielä numeroimaan suurien kokonaismäärien vuoksi. Kuvia skannattiin sekä omiin että asiakkaiden näyttelyihin ja muihin käyttötarkoituksiin. Vanhoja valokuvia tallennettiin jonkin verran reprokuvaamalla ja museon henkilökunta dokumentoi maakunnan tapahtumia ja arkielämää sekä filmille että huomattavassa määrin digitaalisesti. Kuvia siirrettiin tiedostoihin, jotta ne voitaisiin siirtää myöhemmin WebMuskettiin.

Kokoelmien kokonaismäärä ja kartunta:

Kuvakartunta (numeroidut) vuonna 2010	27 559 kpl
omat kuvaukset/tallenteet	681 kpl
saadut lahjoitukset	26 675 kpl
lainausten reprokuvaukset	222 kpl

Kuvatallenteiden kokonaismäärä vuoden 2010 lopussa oli 341 134 kpl.

Deponoitujen kuvien määrä vuoden 2010 lopussa oli 29 171 kpl.

VI Käsikirjasto

Käsikirjaston julkaisujen kartunta vuoden aikana oli 88 kpl ja kokonaismäärä vuoden 2010 lopussa oli 6180 kpl.

VII Näyttelytoiminta

1. Perusnäyttely

Museon perusnäyttely esittelee Kainuun historiaa ja kulttuuria.

2. Vaihtuvat ja tilapäiset näyttelyt

-3.1.	<i>Puukko</i>	5 kävijää
17.1.-18.4.	<i>Otanmäki – Kaivos ja lähiö</i>	1554 kävijää
28.4.-15.8.	<i>Keräilijöitä Kainuussa</i>	1239 kävijää
25.8.-4.11.	<i>Ole Valmis – Partio toimintaa Kainuussa</i>	1081 kävijää
30.11. -	<i>Yhtiön kuvia</i>	314 kävijää

Museon galleriahuoneessa on toteutettu pieniä näyttelyosastoja, jossa toimintavuonna esiteltiin:

-18.1.	Veikko Huovinen
20.1.-28.3.	Kuvia 70-luvulta
1.4.-30.5.	Tapetteja Kainuusta
1.6.-18.8.	Kekkonen ja Kajaanin Kipinä
19.11.-	Taiteilija Kaarlo Mikkonen (1920-2001)

VIII Tutkimus- ja viranomaistyö

A. Museonjohtaja

Museonjohtaja vastasi tammikuussa avatusta Otanmäki-näyttelystä, jota varten hän kävi läpi Otanmäen kaivoksen esine- ja valokuva-aineistoa sekä kaivosmies Olavi Tolosen muistelmia, joista toimitettiin pienjulkaisu. Kesällä järjestettyyn Kekkonen ja Kajaanin Kipinä –näyttelyyn museonjohtaja kokosi tietoa kirjallisuudesta ja kaupunginarkistossa säilytettävästä Kajaanin Kipinän arkistosta. Tapetti-näyttelyä lukuun ottamatta museonjohtaja kokosi myös muut galleriahuoneen näyttelyt.

Museonjohtajan tutkimustyö liittyi edellisvuoden tapaan myös suuriin valokuvalahjoituksiin, joista Kalevan kuva-aineisto tuli luetteloitua (26.073 tallennetta), mutta UPM-Kymmenen ja Kainuun Osuusmeijerin lahjoitukset jäivät vielä paljon kesken. UPM-Kymmenen kuva-aineistosta museonjohtaja valitsi Kuvia tehtaalta –näyttelyn aineiston marraskuussa.

Museonjohtaja osallistui sivistystoimialan strategiseen suunnitteluun ja loppuvuonna myös Kajaanin kaupungin kulttuuristrategian laatimiseen. Sivistyslautakunnan esityslistalle museonjohtaja valmisteli Kajaanin kaupungin Lönnrot-palkinnon ja kaupungin kulttuuripalkinnon päättämisen. Museonjohtaja osallistui kulttuuriperintöä koskevien lausuntojen laatimisiin ja vastasi pääosin museon tiedotuksesta.

B. Amanuenssi

Museokokoelmien suhteen rutiinitehtävien - esineiden vastaanotto ja luettelointi - lisäksi on valmistauduttu vuonna 2010 toteutettavaan kokoelmanhallintajärjestelmän vaihtoon. Vuonna 2009 Kainuun Museo on yhdessä muiden Antikvaria-tietojärjestelmää käyttävien museoiden kanssa päättänyt siirtyä Antikvariasta Museoviraston omistamaan WebMusketti-tietojärjestelmään. Siirron oli tarkoitus tapahtua vuoden 2010 aikana.

Kuluneen vuoden aikana onkin konversiota valmisteltu siten, että Antikvarian tietokantaa sekä luetteloitujen objektien tietosisältöä on huomattavasti tarkistettu sekä tarvittavia korjauksia ja tarkennuksia tehty. Kainuun Museosta riippumattomista syistä varsinainen konvertointi päästään kuitenkin aloittamaan vasta tammikuussa 2011.

Museon vaihtuvien näyttelyjen suunnittelu, näyttelyopastukset sekä tietopalvelu eri muodoissaan ovat olleet merkittävä osa amanuenssin tehtäväkenttää.

C. Tutkija-konservaattori

Tutkija-konservaattori Helena Lonkilan työ painottui arkisto- ja kenttätutkimukseen sekä esineistön luettelointiin. Lonkila kirjoitti referee-artikkelin kainuulaisesta torpparista Renne Haverisesta otsikolla Renne Haverinen – kareliaanien oppaasta myyttiseksi hahmoksi ja ystäväksi. Artikkelin on osa Jyväskylän ja Granadan yliopistojen yhteistä Kalevala Granàina – tutkimus- ja näyttelyprojektia. Näyttely on esillä Kajaanin taidemuseossa keväällä 2011. Lonkilan toinen vuonna 2010 valmisteleva artikkeli käsittelee kainuulaisia ja vienankarjalaisia aineksia Akseli Gallen-Kallelan teoksissa Mary ompelee karjalaisessa tuvassa (1890) ja Madonna (1891). Artikkelin julkaistaan Gallen-Kallelan museon 50-vuotisjuhlakirjassa.

Tutkimustyön lisäksi tutkija-konservaattori luettelo, kuvasi ja pakkasi 28 kpl vuoden 2010 uushankintaesineitä, opasti ryhmiä ja laati yhteistyössä koko henkilökunnan kanssa 1950-luku –näyttelyn käsikirjoituksen ja ripustussuunnitelman.

D. Maakuntatutkija

Maakuntatutkija Senja Säkkinen tehtäviin kuului museoammattilinen neuvonta ja ohjaus maakunnan alueella museotoimintaa koskevista asioista. Maakunnalliseen museotyöhön liittyviä matkoja Kainuun kuntiin oli toimintavuonna yhteensä 35.

Kaikki Kainuun alueen kotiseutumuseot olivat kesäaikaan avoinna yleisölle. Museotoimintaan liittyvää yhteistyötä tehtiin paikallis-museoiden lisäksi kuntien, kotiseutuyhdistysten sekä yksityisten henkilöiden kanssa.

Kainuun Museo järjesti maakunnallisen museopäivän Kajaanissa 22.4. paikallismuseoiden työntekijöille ja vastuhenkilöille. Päivän keskusteluteemoina olivat: museoiden harkinnanvaraiset avustukset vuodelle 2010, paikallismuseoille laadittu sähköinen luetteloimallin, paikallismuseoiden työkirja, valtakunnallinen paikallismuseoiden kehittämishanke ja maakunnallisen museoviikon järjestäminen.

Kainuun kotiseutumuseoista ja museaalisisista näyttelyistä laadittu yhteinen esite päivitettiin ja julkaistiin kesän alussa. Maakunnallinen museoviikko pidettiin 13.6.-19.6. Museoviikon aikana kahdeksan paikallismuseota järjesti erilaisia tilaisuuksia ja työnäytöksiä.

Museoviraston harkinnanvaraista avustusta sai viisi museota

- Hyrynsalmen kunta, Kaunislehdon talomuseon rakennusten ja rakennelmien kunnostus.
- Kuhmon kaupunki, Kuhmon museon esineiden sähköinen luettelointi.
- Puolangan kunta, Puolanka-Pirtin päärakennuksen kunnostaminen näyttelytiloiksi.
- Sotkamon kunta, Tervajärven talomuseon päärakennuksen pärekaton korjaus.
- Säräisniemen Museo- ja Kotiseutuyhdistys ry, Säräisniemen kotiseutumuseon käsityöosastojen näyttelyjen ja siihen kuuluvien rakenteiden valmistus. Osa määrärahasta siirrettiin tuulimyllyn ristikkoalan kunnostukseen.

Maakunnalliseen museotyöhön kuului omien kiertonäyttelyiden valmistaminen ja kierrättämien sekä muiden museoiden näyttelyiden välittäminen kuntiin.

Kainuun Museon näyttelyitä oli esillä seuraavasti:

Veikko Huovinen

- Ristijärven kirjasto, 1.- 30.9. (n. 250 kävijää)
- Hyrynsalmen kirjasto, 4.-29.10. (n. 280 kävijää)
- Paltamon kirjasto, 1.-30.11. (n. 1 320 kävijää)
- Vaalan kirjasto, 1.-30.12. (n. 120 kävijää)

Uitossa

- Suomussalmen kotiseutumuseo, 13.6 – 27.8. (n. 2 500 kävijää)

Kiertonäyttelyissä yhteensä noin 4 380 kävijää.

E. Maakunnallinen arkeologi

Museoviraston ja Kainuun Museon välille on tehty sopimus yhteistyöstä ja työnjaosta arkeologisen kulttuuriperinnön suojelussa ja hoidossa. Tämän sopimuksen mukaisesti museon vastuulle tulleet lausunnot, kokoukset ja muut viranomaistyöt ovat nykyään arkeologin suurin työllistäjä.

Vuoden 2010 aikana Kainuun Museo ei järjestänyt arkeologisia kaivauksia.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavoitus perustuu riittäviin selvityksiin. Tämä tarkoittaa muun kulttuuriympäristön ohella myös muinaisjäännoiksiä. Kainuun Museo teki tähän liittyviä maastonselvityksiä useilla pienillä kaava-alueilla Paltamossa, Kuhmossa ja Sotkamossa.

Suomussalmen Jumalissärkkiä on esitetty suojeltavaksi metsänhakkUILta vetoamalla muiden syiden ohella niiden kulttuurihistorialliseen arvoon. Tämän vuoksi kunta tilasi museolta särkkien arkeologisen inventoinnin. Suomussalmella museo inventoi myös Vuokkijärven Selkäsaarta Metsähallituksen suunnittelema hakkuita varten. Kainuun maakunta -kuntayhtymä tilasi museolta muinaisjäänösinventoinnin Vuosangan harjoitusalueesta ja sen suunnitellusta laajennusalueesta Kainuun ensimmäisen vaihemaakuntakaavan laadintaa varten.

Vuoden aikana tehtiin useita yksittäisiä kenttätyömatkoja Kainuussa.

Inventoinnit, samoin kuin useat maastotyömatkat liittyivät muinaisjäänösten suojeluun. Kaavoitukseen osallistuttiin inventointien lisäksi antamalla tietoja muinaisjäänösten sijainnista ja merkityksestä, osallistumalla kaavoja koskeviin kokouksiin ja viranomaisneuvotteluihin sekä antamalla lausuntoja kaavaluonnoksista ja -ehdotuksista. Lisäksi arkeologi on osallistunut maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin ympäristöviranomaisten ja kuntien välisiin kehittämiskeskusteluihin. Myös henkilökohtaisesti ja tiedotusvälineiden avulla tiedotettiin ja neuvottiin muinaisjäännoiksiä, muinaismuistolakia ja arkeologisia tutkimuksia koskeissa asioissa.

F. Rakennustutkija

Rakennustutkija on vuoden 2010 aikana jatkanut tutustumista Kainuun kuntiin sekä kulttuurihistoriallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittäviin kohteisiin. Tutkija on dokumentoinut valokuvaamalla tietoon tulleita purettavia rakennuksia. Museoviraston kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti museon vastuulle tulleet lausunnot, kokoukset ja muu viranomaistyö ovat olleet keskeisimpiä työtehtäviä.

Rakennustutkija on osallistunut Kainuun ympäristökeskuksen kunnille järjestämiin kehittämiskeskusteluihin (6) ja kaavoihin liittyviin viranomaisneuvotteluihin (15). Kaavalausuntoja on annettu 25. Vanhoihin rakennuksiin liittyvä kunnostuksen ohjaus ja korjausneuvonta ovat olleet keskeisimpiä työmuotoja (47). Neuvonnan kohteita ovat olleet pääasiassa kattojen, ikkunoiden ja julkisivujen korjaukset. Rakennustutkija on ollut valvojana museoviraston entistämisavustuskohdeissa kohteissa (4).

Tutkija dokumentoi Kajaanissa Kalliokatu 7 korjauksen yhteydessä esille tulleita vanhoja tapetteja.

Rakennustutkija ja maakuntatutkija valokuvasivat ja tekivät pintapuolisen kuntokartoituksen museoviraston 1980–90 -lukujen taitteessa Kainuusta hankkimista ja kunnostamista vesimyllyistä. Kohdekäynneistä (31.5., 5.6., ja 8.10.) koottiin raportti.

Rakennustutkija on jäsenenä Kainuun kulttuuriympäristötoimikunnassa. Vaalassa (7.5.) järjestetyssä kokouksessa tutustuttiin Arne Ervin suunnittelemiin voimalaitosalueiden rakennuksiin Nuojualla ja Jylhämässä.

Tutkija osallistui rakennusrekisteriryhmän (2) työskentelyyn. Ryhmässä pohdittiin eri toimijoiden rakennuksiin liittyvien tietojen kokoamista yhdeksi toimivaksi rekisteriksi.

Rakennustutkija kuuluu Setlementti Kainulan kunnostusprojektin seurantaryhmään ja on osallistunut kokouksiin ja neuvotteluihin sekä pitänyt yhteyttä Alvar Aalto -säätioon. Rakennustutkija oli mukana Paltamon rakennuskorjauksen varaosapankki -hankkeessa ja Kajaanin keskustan kehittämishankkeen työryhmän jäsenenä osallistui kahteen (2) kokoukseen ja työpajaan.

Rakennustutkija osallistui Suomen Kotiseutuliiton JOY -kampanjan tilaisuuden järjestämiseen Kainuun kotiseutuyhdistyksille ja järjestöille yhteistyössä Kainuun maakuntakuntayhtymän kanssa.

Tutkija esitteli Kainuun Viiskanta-palkintoehdokkaat Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen edustajille 30.9.2010.

Rakennustutkija kokosi museon kokoelmissa olevista tapettimalleista ja interiörivalokuvista näyttelyn galleriahuoneeseen. Näyttelyyn liittyi lyhyt katsaus suomalaisen tapetin historiaan. Rakennustutkija teki amanuenssin kanssa yhdessä Kainuun partiotoimintaa esittelevän näyttelyn ja osallistui 1950-luku -näyttelyn esinekeruuseen ja tutkimukseen.

G. Kainuun Museon antamat lausunnot

Kainuun Museo antoi vuoden aikana 33 lausuntoa lausuntoa, jotka liittyivät pääasiassa erilaisiin kaavoituksiin ja suunnitelmiin.

IX Museo ja yleisö

1. Aukioloajat

Näyttelyt olivat yleisesti avoinna:

ma, ti, pe, su klo 12–16

ke, to 12–19

la suljettu

1.7.-14.8.

ma, ti, to, pe, la, su klo 12–16

ke 12–19

Ryhmävierailuja on otettu vastaan myös muina aikoina. Toimisto on ollut avoinna virka-aikana.

2. Museonäyttelyiden kävijät

Perusnäyttely ja vaihtuvat näyttelyt:

yhteensä kävijöitä 4 778 (2009 3 473)

näistä ryhmäkäyntien kävijöitä 1 714 (2009 1 024)

Lainattavat näyttelyt muualla:
yhteensä 4 380 kävijää (2009 4 080)

3. Esitelmät ja luennot

Näyttelyiden avajaistilaisuuksien ja näyttelyopastusten lisäksi on pidetty seuraavia esitelmiä:

Museonjohtaja Antti Mäkinen

- *Avain Kainuun kulttuuriperintöön* –hankkeen esittely kansainvälisen rahoituksen infopäivässä, Helsinki 28.5.

Amanuenssi Raili Kauppila

- *Kajaanin vanhoista rakennuksista ja niihin liittyvät henkilöt*. Esitelmä. Raatihuone 20.2.

Arkeologi Esa Suominen

- *Rautahytit ja raudanvalmistus Hyrynsalmella*. Kotiseutuneuvos Kalle Juntusen juhlaseminaari. Hyrynsalmi 13.2.

Tutkija-konservaattori Helena Lonkila

- *Yönlumo ja päivän tunnelma*. Alustus. SukkaSummit -messut, Vuokatti 23.1.
- *Aika, paikka ja ihminen kansallisessa kokoelmassa*. Esitelmä. Semiotiikan seminaari. Imatra 29.1.
- *Yön lumo ja päivän tunnelma – kansallisen museoaineiston semioottista tulkintaa*. Esitelmä. Museoaiheisen tutkimuksen forum, Sinebrychoffin taidemuseo. Helsinki 7.5.
- *Renne Haverinen – uskollinen ystävä*. Esitelmä. Taiteilijakumppanit Kuhmossa -taidenäyttelyn luentotilaisuus. Kuhmo 19.7.

Rakennustutkija Rauni Laukkanen

- *Rakennustutkijan tehtävien esittely*. Kainuun maakunnallinen museopäivä. Kajaani 22.4.
- *Kävelykierros/opastus Kajaanin keskustassa arkkitehti Eino Pitkäsen kohteissa*, Kainuun Areena Zontakerho 5.5.
- *Ympäristötahtuma* Kidestalo, Kuhmo 19.6.
- *Rakennustutkijan työn esittely*, hirsityökurssi Puolanka 24.9.

X Yhteistyö koulujen kanssa

Opetuskäyntejä museossa:

päiväkodit	49
alakoulu	706
yläkoulu	569
lukiot	34
ammattilliset oppil.	440
yhteensä	1 798

Tarvittaessa museon työntekijät ovat toimineet ryhmien oppaina.

XI Tiedotus ja julkaisutoiminta

Tiedotusvälineitä on informoitu jatkuvasti museotoimintaan liittyvistä tapahtumista ja museotyö on saanut niissä hyvin julkisuutta. Lisäksi tiedotusvälineitä on autettu historiallisten tietojen välittämisellä ja esittelyllä.

Julkaistut painotuotteet:

- Kaivosmiehenä Otanmäessä – Olavi Tolosen muisteluja
- Museoiden yhteinen toimintakertomus vuodelta 2009
- Esite Kainuun museot ja kokoelmia 2010

Artikkelit ja teokset

Museonjohtaja Antti Mäkinen

- *Kaivosmiehenä Otanmäessä* –julkaisun toimitus

Amanuenssi Raili Kauppila

- Kainuun partiotoimintaan liittyvät artikkelit Järvi-Suomen Partiolaiset ry:n ”Liplatus” –lehdessä numerot 2 ja 3 / 2010

Tutkija-konservaattori Helena Lonkila

- *Ryijyn monta elämää*. Ryijy elää. Suomalaisia ryijyjä 1778 – 2008, kirja-arvostelu, Kainuun Sanomat 6.3.

XII Muuta toimintaa

Kainuun Museo järjesti Maakunnallisen museopäivän paikallismuseoiden toimijoille 22.4. ja koordinoi Maakunnallisen museoviikon 13.-20.6. Museon tiloissa järjestettiin Jussi Kivisen Höyryä Kainuun vesillä -kirjan julistamistilaisuus 23.11. ja Kajaanin Ammattikorkeakoulun opiskelijan Mervi Urpilaisen opinnäytetyön esittely 25.11.

XIII Talous

	Talousarvio 2010	Toteutunut 2010	Toteutunut 2009
Menot	607 180	601 625,58	653 769,66
Tulot	23 000	20 844,82	118 084,65
Netto	584 180	580 780,76	535 685,01

*) Vuoden 2009 luvut sisältävät Avain Kainuun kulttuuriperintöön –hankkeen menot ja tulot.

Vuoden 2010 lakisääteisen valtionosuuden määrä oli 298 507 €
Talousarvion alitus oli 3 399,24 eli 0,6 %.